

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W WIELICZCE**

z dnia ..... 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026 - 2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.), art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.) Rada Miejska w Wieliczce uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026 – 2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Wieliczka.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2026 - 2028

Spis treści:

SPIS TABEL I WYKRESÓW PRZEDSTAWIONYCH W PROGRAMIE

I Wstęp

II Podstawa prawna

III Diagnoza społeczna

3.1 Liczba ludności

3.2 Osoby bezrobotne

3.3 Pomoc udzielana rodzinom w MGOPS

IV Oferta opiekuńcza i edukacyjna dla rodzin Gminy Wieliczka

4.1 Żłobki, Kluby dziecięce, Dzienny Opiekun

4.2 Placówki oświatowe

V Pomoc dla rodzin

5.1 Praca socjalna

5.2 Asystent Rodziny

5.3 Placówki Wsparcia Dziennego

5.4 Wsparcie osób z niepełnosprawnością i ich rodzin

5.5 Interwencje Kryzysowe

5.6 Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

5.7 Standardy Ochrony Małoletnich

5.8 Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

5.9 Wsparcie specjalistyczne

5.10 Wsparcie oferowane przez instytucje powiatowe i krajowe – współpraca międzyinstytucjonalna VI Analiza SWOT

VII Cele Programu oraz Harmonogram

VIII Czas realizacji programu

IX Określenie sposobu przeprowadzenia konsultacji

X Ewaluacja programu

XI Realizatorzy i Partnerzy programu

XII Źródła finansowania programu

XIII Sposób kontroli realizacji programu

SPIS TABEL I WYKRESÓW PRZEDSTAWIONYCH W PROGRAMIE

Tabele:

1. Liczba ludności
2. Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych latach z podziałem na miasto i wieś
3. Powody przyznania pomocy przez MGOPS
4. Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy MGOPS
5. Liczba rodzin z podziałem na liczbę dzieci korzystających z pomocy
6. Liczba rodzin korzystających z świadczeń rodzinnych
7. Wielicka Karta Dużej Rodziny
8. Karta Dużej Rodziny
9. Żłobki i Kluby Dziecięce- obszar miejski
10. Żłobki, Kluby Dziecięce, Dzienny Opiekun- obszar wiejski
11. Przedszkola i Punkty przedszkolne
12. Szkoły Podstawowe i Oddziały Przedszkolne
13. Wykaz Placówek Oświatowych Powiatu wielickiego
14. Liczba środowisk objętych specjalistyczną pracą socjalną
15. Asysta rodziny
16. Placówki wsparcia dziennego
17. Analiza SWOT

Wykresy:

1. Liczba mieszkańców Miasta i Gminy Wieliczka
2. Powody przyznania pomocy

I Wstęp

*„Najważniejsze jest, by gdzieś istniało to, czym się żyło.
I zwyczaje. I święta rodzinne. I dom, który się wspomina.
Najważniejsze jest, by żyć dla powrotu.”*

Antoine de Saint- Exupéry

Program Wspierania Rodziny w Gminie Wieliczka na lata 2026–2028

I. Podstawa prawna i cele Programu

Program Wspierania Rodziny w Gminie Wieliczka na lata 2026–2028 został opracowany na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na gminy obowiązek przygotowywania trzyletnich programów wspierania rodzin. Dokument stanowi kontynuację kierunków realizowanych w latach 2023–2025 i rozwija dotychczasowe doświadczenia gminy w obszarze profilaktyki, wsparcia i ochrony dziecka.

Rodzina jest podstawową i najważniejszą instytucją społeczną, zapewniającą dziecku warunki do prawidłowego rozwoju biologicznego, emocjonalnego, społecznego i kulturowego. To w niej kształtują się więzi, wartości, normy i wzorce zachowań, które wpływają na całe późniejsze życie człowieka. Teoria przywiązania Johna Bowlby’ego podkreśla, że jakość relacji między dzieckiem a opiekunem ma kluczowe znaczenie dla jego rozwoju emocjonalnego i społecznego, a zaburzenia w tym obszarze mogą prowadzić do trudności wychowawczych i adaptacyjnych.

Współczesne rodziny funkcjonują jednak w dynamicznie zmieniających się warunkach społecznych, kulturowych i ekonomicznych. Obserwuje się różnorodność modeli rodzin – tradycyjnych, patchworkowych, monoparentalnych, czy rekonstruowanych – a każda z nich może doświadczać trudności wynikających z czynników zewnętrznych i wewnętrznych. Do najczęściej występujących problemów należą ubóstwo, bezrobocie, przemoc domowa, uzależnienia, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, ale także nowe wyzwania związane z rozwojem technologii, kryzysami ekonomicznymi, migracjami, czy osłabieniem więzi społecznych.

Zmieniające się warunki życia wpływają na funkcjonowanie rodzin, ich strukturę i role wewnętrzne. Wzrost liczby rodzin samotnie wychowujących dzieci, reorganizacja ról rodzicielskich, większa aktywność zawodowa kobiet, uzależnienia cyfrowe, nadopiekuńczość czy trudności w budowaniu relacji – to zjawiska, które mogą obciążać rodziny i zwiększać ryzyko kryzysów. Globalne procesy, takie jak starzenie się społeczeństwa czy migracje, oraz lokalne problemy – m.in. uzależnienia, przemoc, czy rozpad więzi – dodatkowo wpływają na stabilność rodzin.

W sytuacjach kryzysowych instytucje publiczne mają obowiązek podejmowania działań wspierających, aby przywrócić rodzinie zdolność do prawidłowego funkcjonowania. Pomoc społeczna, system pieczy zastępczej, oświata, ochrona zdrowia, Policja, sądy, organizacje pozarządowe oraz środowisko lokalne tworzą sieć wsparcia, która – działając w sposób skoordynowany – może skutecznie przeciwdziałać kryzysom i wspierać rodziny w odbudowie ich zasobów.

Program podkreśla nadrzędną rolę rodziny w życiu dziecka. Celem działań nie jest zastępowanie rodziny, lecz jej wzmocnienie, wspieranie i przywracanie zdolności do samodzielnego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Kluczowe znaczenie mają wczesna interwencja, profilaktyka oraz eliminowanie sytuacji, które mogłyby prowadzić do konieczności umieszczenia dziecka poza rodziną naturalną. Program zakłada, że dzieci mają prawo do wychowania w rodzinie, a w przypadku konieczności czasowego rozdzielenia – do jak najszybszego powrotu do środowiska rodzinnego.

Dokument jest spójny z najważniejszymi strategiami i programami Gminy Wieliczka, w tym z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019–2025, Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2029, Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2023–2026 oraz kierunkami przygotowywanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026–2028. Dzięki temu Program wpisuje się w szeroki system działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców.

Realizacja Programu ma na celu budowanie stabilnego, zintegrowanego systemu wsparcia, który umożliwi rodzinom prawidłowe funkcjonowanie, a dzieciom – rozwój w bezpiecznym, wspierającym i sprzyjającym rozwojowi środowisku.

II Podstawa prawna

1. Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez zgromadzenie ogólne ONZ z dnia 20 listopada 1989 r. (dz. U. Z 1991 r. nr 120, poz. 526),
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U z 1997r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy, (tj. Dz. U. 2023 r. poz. 2809)
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 49, z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2024 r. poz. 1829, z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.),
7. Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity, Dz. U. z 2024r. poz. 323 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2022r. poz. 1577 z późn. zm.),
9. Ustawa z dnia 7 września 2007 o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022r. poz.1205 z późn. zm.),
10. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r., poz. 1673 z późn. zm.),
11. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity, Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.),
12. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3+ (Dz. U. z 2025 poz. 798 z późn. zm.)
13. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity, Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.),
14. Ustawa z 19 sierpnia 1994 o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity, Dz. U. 2024 r. poz. 917 z późn. zm.),
15. Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Wieliczka na lata 2019- 2025,
16. Program wsparcia rodziny „Rodzinna Małopolska 2030” przyjęty Uchwałą nr 706/24 z dnia 26 marca 2024 r.

III Diagnoza społeczna

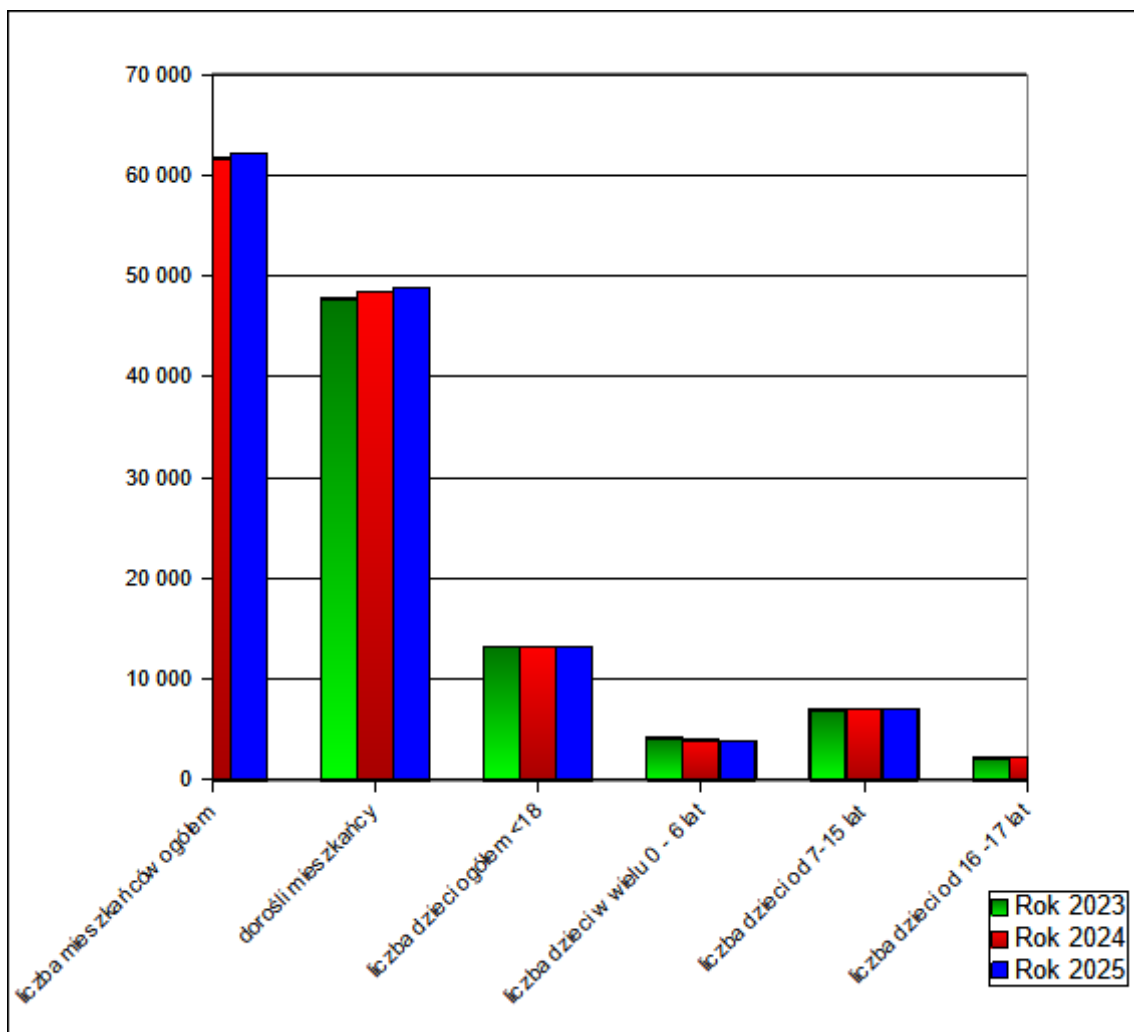
Gmina Wieliczka jest gminą miejsko-wiejską położoną na południowy-wschód od Krakowa, obejmującą obszar 100,1 km². Jej struktura administracyjna składa się z miasta Wieliczka, zajmującego 13,4 km² i graniczącego bezpośrednio z Krakowem, oraz 29 sołectw: Brzegi, Byszyce, Chorągwica, Czarnochowice, Dobranowice, Golkowice, Gorzków, Grabie, Grabówki, Grajów, Jankówka, Janowice, Kokotów, Koźmice Małe, Koźmice Wielkie, Lednica Górna, Mała Wieś, Mietniów, Pawlikowice, Podstolice, Raciborsko, Roźnowa, Siercza, Strumiany, Sułków, Sygnezów, Śledziejowice, Węgrzce Wielkie oraz Zabawa.

Gmina Wieliczka stanowi jedną z najważniejszych jednostek samorządowych w regionie – zajmuje 23,3% powierzchni Powiatu Wielickiego i skupia aż 46,3% jego mieszkańców. Jest to obszar dynamicznie rozwijający się, o rosnącej liczbie ludności i intensywnych procesach urbanizacyjnych.

3.1.Liczba ludności

Dane demograficzne z lat 2023–2025 (I półrocze), opracowane na podstawie Ewidencji Ludności Urzędu Miasta i Gminy Wieliczka, wskazują na systematyczny wzrost liczby mieszkańców. W każdym z analizowanych lat odnotowano zwiększenie zarówno liczby osób dorosłych, jak i dzieci.

Wykres nr 1 Liczba mieszkańców Miasta i Gminy Wieliczka

Opracowanie: MGOPS Wieliczka

Tabela nr 1 Liczba ludności

Rok	Dorośli	Liczba dzieci <18	Liczba dzieci w wieku 0-6 lat	Liczba dzieci w wieku 7-15 lat	Liczba dzieci w wieku 16-17 lat	Razem
2023	47692	13261	4145	6939	2177	60953
2024	48403	13269	3958	7030	2281	61672
I półrocze 2025	48874	13235	3891	7032	2312	62109

Opracowanie: MGOPS Wieliczka, Źródło Urząd Miasta i Gminy Wieliczka Ewidencja Ludności

Dane o liczbie mieszkańców oparte są na adresach zameldowania, co nie odzwierciedla rzeczywistej populacji gminy. Szacuje się, że faktycznie w Gminie Wieliczka mieszka ponad 80 000 osób, co wynika z dynamicznego rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz bliskości Krakowa.

3.2 Osoby bezrobotne

Dane z lat 2023–2025 przedstawiają poziom bezrobocia na terenie m. in Miasta i Gminy Wieliczka, zarówno w obszarach miejskich, jak i wiejskich. Zgodnie z informacjami Powiatowego Urzędu Pracy w Wieliczce, na koniec pierwszego półrocza 2025 roku zarejestrowanych było 1 108 osób bezrobotnych.

Stopa bezrobocia w powiecie wielickim, obejmującym Miasto i Gminę Wieliczka, wyniosła w tym okresie 3,7%. Wskaźnik ten był niższy o 1,5 punktu procentowego od średniej krajowej oraz o 0,5 punktu procentowego od średniej województwa małopolskiego.

Tabela nr 2 Liczba osób bezrobotnych

Zakres danych	2023	2024	Stan na
---------------	------	------	---------

				30.06.2025
Miasto	Bezrobotni ogółem	471	465	484
Wieś	Bezrobotni ogółem	498	567	624
RAZEM	Osoby do 12 m-cy od ukończenia szkoły	969	1 032	1 108

Źródło: Opracowanie: Powiatowy Urząd Pracy w Wieliczce. Dane szacunkowe. Gmina Wieliczka stanowi 46,3 % mieszkańców Powiatu

Analiza danych wskazuje, że sytuacja na rynku pracy pozostaje relatywnie stabilna, z niewielkimi wahaniami liczby osób bezrobotnych w kolejnych latach.

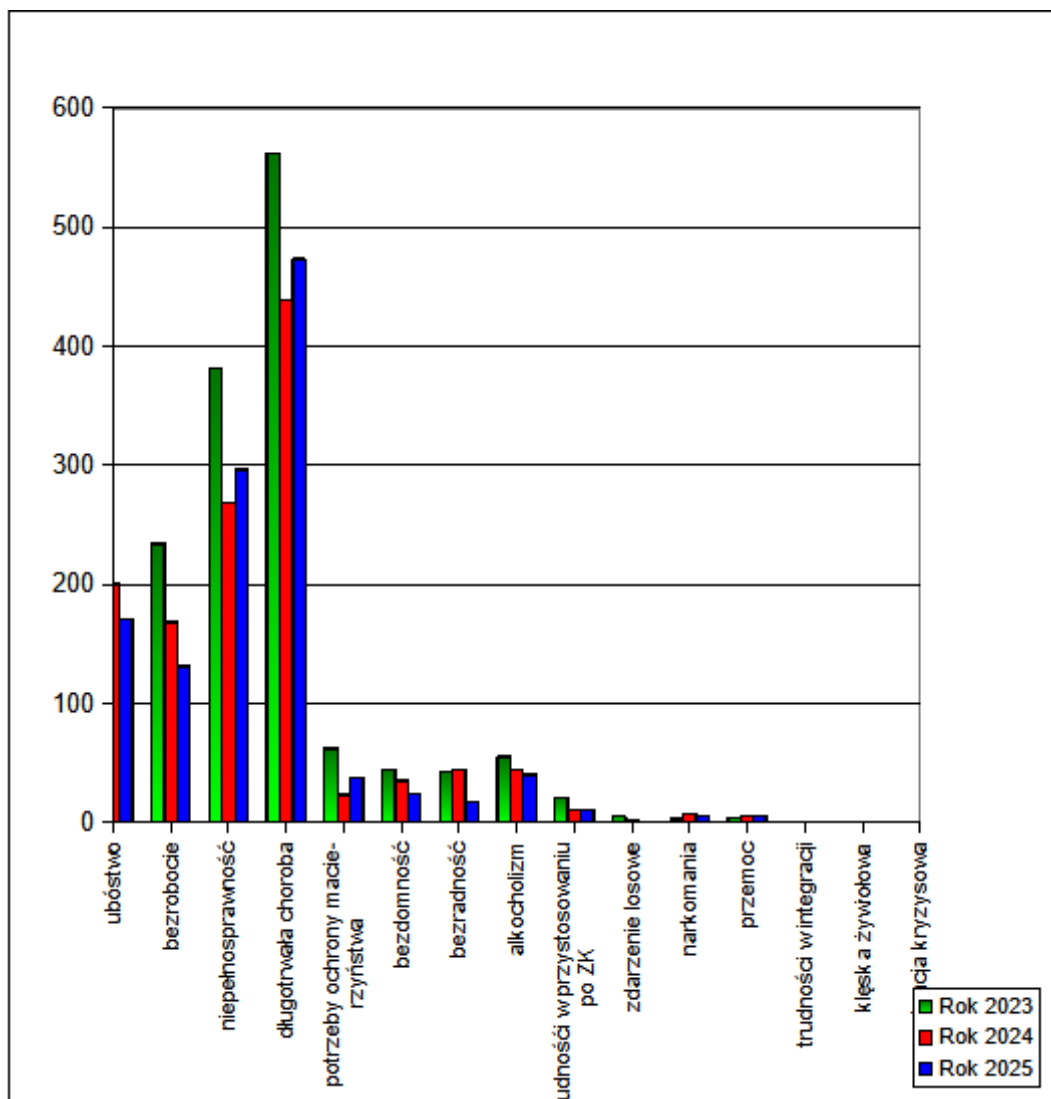
3.3 Pomoc udzielana rodzinom przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieliczce

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, osoby i rodziny znajdujące się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są w stanie przezwyciężyć przy wykorzystaniu własnych uprawnień, zasobów i możliwości, mogą korzystać z pomocy społecznej. Katalog przyczyn udzielania pomocy osobom i rodzinom zamieszkującym na terenie Gminy obejmuje stany i zdarzenia przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela nr 3 Powody przyznania pomocy przez MGOPS

Powody przyznania pomocy przez MGOPS w latach 2023– 2025						
Powody przyznania pomocy	Dane za 2023r.		Dane za 2024r.		Dane za I półrocze 2025 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób
ubóstwo	409	628	340	484	225	360
bezrobocie	237	395	189	286	144	230
niepełnosprawność	310	417	281	390	216	245
długotrwała lub ciężka choroba	461	622	449	597	341	451
potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	66	293	57	261	50	227
bezdomność	37	40	35	35	23	23
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego:	26	102	21	83	19	71
alkoholizm	55	62	46	51	42	46
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	21	26	12	15	12	16
zdarzenie losowe	5	10	2	2	0	0
narkomania	3	3	7	7	6	7
przemoc w rodzinie	4	10	6	20	5	17
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	1	1	0	0	0	0
kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0
sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	1	1

Dane z tabeli nr 3 zostały również przedstawione za pomocą wykresu.

Opracowanie: MGOPS Wieliczka

Statystyki Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (MGOPS) w Wieliczce z lat 2023–2025 wskazują, że najczęstszym powodem udzielania pomocy była długotrwała lub ciężka choroba. Coraz więcej rodzin doświadcza nagłych kryzysów zdrowotnych, które wymagają wsparcia zarówno finansowego, jak i usługowego, prawnego czy socjalnego. MGOPS zapewnia pomoc dostosowaną do indywidualnych potrzeb, obejmującą całe otoczenie osoby chorej.

Drugim najczęstszym powodem korzystania z pomocy jest ubóstwo, szczególnie wśród osób pozbawionych własnych źródeł dochodu. W tym obszarze kluczową rolę odgrywa praca socjalna, która poprzez diagnozę sytuacji oraz opracowanie i realizację planu pomocy prowadzi do stopniowego usamodzielnienia rodzin.

Istotną grupę beneficjentów stanowią osoby z niepełnosprawnościami, które zmagają się z trudnościami zdrowotnymi oraz ograniczonym dostępem do usług. Oferowane wsparcie obejmuje usługi opiekuńcze, specjalistyczne oraz udział w programach ministerialnych i projektach unijnych.

Pomoc jest również kierowana do osób bezrobotnych, zwłaszcza tych borykających się z problemami złożonymi, oraz do rodzin wymagających ochrony macierzyństwa lub wsparcia z tytułu wielodzietności. Coraz częściej wsparcia wymagają osoby uzależnione, narażone na wykluczenie społeczne, często w zaawansowanym stadium choroby.

Pracownicy MGOPS w Wieliczce zapewniają profesjonalną pomoc oraz podejmują działania mające na celu poszukiwanie adekwatnych rozwiązań także w sytuacjach szczególnie trudnych.

Analiza danych z lat 2023–2025 wskazuje na spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń finansowych, przy jednoczesnym wzroście złożoności problemów, z jakimi borykają się rodziny.

Sytuacja ta wymaga stosowania bardziej intensywnych i wyspecjalizowanych form wsparcia, precyzyjnie dostosowanych do indywidualnych potrzeb rodzin.

Tabela nr 4 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy MGOPS

Zakres danych	Dane za rok 2023	Dane za rok 2024	Dane za 1 półrocze 2025
Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	1185	931	701
Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	1683	1341	1031
Liczba rodzin z dziećmi do 18 roku życia korzystającymi z pomocy społecznej	114	96	80
Liczba osób w rodzinach z dziećmi do 18 roku życia	465	396	321

Źródło: Opracowanie MGOPS Wieliczka

Tabela nr 5 Liczba rodzin z podziałem na liczbę dzieci korzystających z pomocy MGOPS

Rodziny z dziećmi		Liczba dzieci w rodzinach			
Rok	Liczba rodzin	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci i więcej
2023	114	33	30	33	19
2024	96	26	26	29	15
Dane za I półrocze 2025	80	21	23	23	13

Źródło: Opracowanie MGOPS Wieliczka

Poza formami pomocy przewidzianymi w ustawie o pomocy społecznej, mieszkańcy Miasta i Gminy Wieliczka korzystali również z innych świadczeń i uprawnień przysługujących na podstawie odrębnych przepisów prawa. Do instrumentów tych zalicza się w szczególności wsparcie realizowane w ramach programów rządowych, świadczenia rodzinne, świadczenia alimentacyjne oraz Karta Dużej Rodziny.

Tabela nr 6 Liczba rodzin korzystających z świadczeń rodzinnych

Zakres danych w liczbach	2023	2024	Do 30.06.2025
Świadczenia rodzinne	1567	1349	1578
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	171	109	39
Fundusz alimentacyjny	169	148	141
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	9	5	5
Świadczenie pielęgnacyjne	232	278	285

Źródło: Opracowanie MGOPS Wieliczka

Liczbę zrealizowanych świadczeń w poszczególnych latach oraz liczbę rodzin korzystających z Wielickiej Karty Dużej Rodziny i z ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 7 Wielicka Karta Dużej Rodziny

Wielicka Karta Dużej Rodziny 3+			
Zakres danych	Wg stanu na 31.12.2023r	Wg stanu na 31.12.2024r	Wg stanu na 30.06.2025r
Liczba rodzin posiadających wielicką Kartę Dużej Rodziny 3+	572	519	417
Liczba osób posiadających wielicką Kartę Dużej Rodziny 3+	2502	2440	1979
W tym rodziców	920	915	790
W tym dzieci	1582	1525	1189

Źródło: Opracowanie MGOPS Wieliczka

Tabela nr 8 Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny			
Zakres danych	Wg stanu na 31.12.2023r	Wg stanu na 31.12.2024r	Wg stanu na 30.06.2025r
Liczba rodzin posiadających Kartę Dużej Rodziny	2814	2965	3020
Liczba osób posiadających Kartę Dużej Rodziny	9877	10410	10639
W tym rodziców	5040	5297	5401
W tym dzieci	4837	5113	5238

Źródło: Opracowanie MGOPS Wieliczka

Do 31 grudnia na terenie gminy obowiązywała Wielicka Karta Dużej Rodziny 3+, natomiast od 1 stycznia funkcjonuje nowa odsłona programu – Wielicka Karta Dużej Rodziny (WKDR). Zmiana ta uporządkowała zasady korzystania z ulg i poszerzyła katalog partnerów programu. Rodziny z Gminy Wieliczka mogą jednocześnie korzystać z ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny (KDR), co zapewnia im dostęp do zniżek i usług zarówno na poziomie lokalnym, jak i ogólnokrajowym. Połączenie WKDR i KDR tworzy spójny system wsparcia, który wzmacnia budżety rodzin, ułatwia korzystanie z usług publicznych i komercyjnych oraz promuje aktywność społeczną mieszkańców.

IV Oferta opiekuńcza i edukacyjna dla rodzin Gminy Wieliczka

Mieszkańcy Miasta i Gminy Wieliczka mają dostęp do szerokiej i zróżnicowanej oferty opiekuńczej i edukacyjnej, obejmującej placówki dla najmłodszych dzieci, przedszkola, szkoły podstawowe oraz inne jednostki oświatowe. System ten zapewnia kompleksową opiekę i edukację dzieci w każdym wieku oraz wspiera rozwój młodzieży, uwzględniając również potrzeby specjalistyczne.

4.1 Żłobki, Kluby Dziecięce i Dzienny Opiekun

Na terenie gminy działają zarówno miejskie, jak i wiejskie żłobki, kluby dziecięce oraz usługi dziennego opiekuna. Liczba miejsc oraz wysokość opłat za świadczenia zależą od lokalizacji i formy opieki, co przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 9 Żłobki i Kluby dziecięce – obszar miejski

Żłobki i kluby dziecięce – obszar miejski				
lp	Forma opieki	Miejsce prowadzenia	Liczba miejsc- rok 2025	Opłata miesięczna
1	Żłobek	Wieliczka, ul. Szpitalna 1	20	1750 zł
2	Żłobek	Wieliczka, ul. Konopnickiej 2	20	1800 zł
3	Klub dziecięcy	Wieliczka, ul. Konopnickiej 11	10	1750 zł
4	Klub dziecięcy	Wieliczka, ul. Krakowska 58	30	1900 zł
5	Żłobek	Wieliczka, ul. Willowa 7	70	1500 zł
6	Żłobek	Wieliczka, ul. Korpala 3	24	1750 zł
7	Żłobek	Wieliczka, ul. Jagiełły 2	16	1685 zł
8	Żłobek	Wieliczka, ul. Ochota 15f	58	1685 zł
9	Żłobek	Wieliczka, ul. Różana 24	36	1800 zł
10	Żłobek	Wieliczka, Niepołomska 16 c	25	2200 zł
11	Żłobek	Wieliczka, ul. Powstania Styczniowego 2	45	1590 zł
12	Żłobek	Wieliczka, ul. Chopina 1b	24	2000 zł
13	Klub dziecięcy	Wieliczka, ul. T. Kościuszki 5	30	1700 zł
14	Żłobek	Wieliczka, ul. W. Jagiełły 2	16	1685 zł
15	Żłobek	Wieliczka, ul. Jasna 8a	21	1500 zł
16	Żłobek	Wieliczka, ul. Szpitalna 5 i 7	40	2230 zł
17	Żłobek	Wieliczka, ul. Księdza Z. Goliana 22	25	2200 zł
18	Żłobek	Wieliczka, ul. Ochota 4ZW	40	2230 zł

Źródło: Opracowanie MGOPS Wieliczka

Tabela nr 10 Żłobki, Kluby dziecięce, Dzienny Opiekun- obszar wiejski

Żłobki i kluby dziecięce – obszar wiejski				
lp	Forma opieki	Miejsce prowadzenia	Liczba miejsc – rok	Opłata miesięczna

			2025	
1	Żłobek	Śledziejowice 283	15	1800 zł
2	Żłobek	Strumiany 224	70	2200 zł
3	Klub dziecięcy	Choraławica 230	11	1800 zł
4	Klub dziecięcy	Grabówki 307	30	1800 zł
5	Klub dziecięcy	Koźmice Wielkie 853	19	1800 zł
6	Klub dziecięcy	Zabawa 17a	14	2000 zł
7	Dzienny opiekun	Śledziejowice 283	5	1700 zł
8	Dzienny opiekun	Śledziejowice 283	5	1700 zł
9	Żłobek	Czarnochowice 529/1	64	2200 zł
10	Klub dziecięcy	Kokotów 670	24	1500 zł
11	Żłobek	Pawlikowice 598	33	2200 zł
12	Żłobek	Kokotów 231	20	2200 zł
13	Dzienny opiekun	Pawlikowice 598	5	2010 zł
14	Dzienny opiekun	Pawlikowice 598	5	2010 zł
15	Dzienny opiekun	Koźmice Wielkie 853 A	5	2010 zł
16	Dzienny opiekun	Koźmice Wielkie 853 A	5	2200 zł

Źródło: Opracowanie MGOPS Wieliczka

Dodatkowym wsparciem dla rodzin z małymi dziećmi jest Program „Aktywny Rodzic”, realizowany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Program skierowany jest do rodziców dzieci do lat 3 i stanowi element szerszej reformy systemu wsparcia rodzin, mającej na celu ułatwienie łączenia obowiązków rodzicielskich z aktywnością zawodową oraz zwiększenie dostępności opieki nad najmłodszymi dziećmi.

Program „Aktywny Rodzic” obejmuje trzy formy świadczeń, dostosowane do różnych sytuacji rodzinnych i preferowanych sposobów opieki:

1. **Aktywni rodzice w pracy** – świadczenie w wysokości 1 500 zł miesięcznie dla rodziców aktywnych zawodowo, którzy samodzielnie organizują opiekę nad dzieckiem w wieku od 12 do 35 miesięcy.
2. **Aktywnie w żłobku** – dofinansowanie do 1 500 zł miesięcznie przeznaczone na pokrycie kosztów pobytu dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna.
3. **Aktywnie w domu** – świadczenie w wysokości 500 zł miesięcznie dla rodziców sprawujących osobistą opiekę nad dzieckiem w domu.

Program zwiększa elastyczność wyboru form opieki, wspiera aktywizację zawodową rodziców oraz wzmacnia bezpieczeństwo ekonomiczne rodzin z najmłodszymi dziećmi, będąc uzupełnieniem oferty żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów dostępnych w gminie.

4.2 Placówki Oświatowe

Gmina Wieliczka dysponuje rozbudowaną i zróżnicowaną siecią placówek edukacyjnych, obejmującą żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe oraz inne jednostki oświatowe odpowiadające na potrzeby dynamicznie rozwijającej się społeczności. Struktura ta zapewnia dzieciom i młodzieży dostęp do edukacji na wysokim poziomie – od wczesnej edukacji przedszkolnej, przez szkoły podstawowe, po specjalistyczne formy wsparcia.

Na terenie gminy działają zarówno placówki publiczne, jak i niepubliczne, prowadzone przez podmioty samorządowe, społeczne i prywatne. Ich rozmieszczenie umożliwia mieszkańcom wszystkich sołectw i osiedli dogodny dostęp do edukacji blisko miejsca zamieszkania. Wiele z nich dysponuje nowoczesną infrastrukturą, zapleczem sportowym i pracowniami tematycznymi, co sprzyja wszechstronnemu rozwojowi uczniów.

Ważnym elementem lokalnego systemu oświaty jest obecność specjalistów – pedagogów, psychologów, logopedów i terapeutów – którzy wspierają dzieci i młodzież w przezwyciężaniu trudności edukacyjnych, emocjonalnych i rozwojowych. Placówki realizują również liczne programy profilaktyczne, wychowawcze i integracyjne, odpowiadając na zróżnicowane potrzeby uczniów i ich rodzin. Rozwój edukacji w gminie wspierany jest przez współpracę z rodzicami, organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami kultury i sportu, co pozwala tworzyć spójne i sprzyjające środowisko wychowawczo-edukacyjne.

Szczegółowa oferta edukacyjna dla mieszkańców Miasta i Gminy Wieliczka została przedstawiona w poniższych tabelach.

Tabela nr 11 Przedszkola i Punkty przedszkolne

Lp.	Placówka	Liczba dzieci/uczniów
		2024/2025
1.	Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Wieliczce	60
2.	Przedszkole Samorządowe Nr 2 w Wieliczce	95
3.	Przedszkole Samorządowe Nr 3 w Wieliczce	92
4.	Przedszkole Samorządowe Nr 4 w Wieliczce	137
5.	Przedszkole Samorządowe Nr 5 w Wieliczce	157
6.	Przedszkole Samorządowe Nr 6 Wieliczce	107
7.	Przedszkole Samorządowe w Koźmicach Wielkich	69
8.	Przedszkole Samorządowe w Mietniowie	133
9.	Przedszkole Samorządowe w Strumianach	50
10.	Przedszkole Samorządowe w Śledziejowicach	75
11.	Punkt Przedszkolny w Wieliczce, os. Bogucice	21
12.	Punkt Przedszkolny w Kokotowie	24
13.	Punkt Przedszkolny w Lednicy Górnej	16
14.	Punkt Przedszkolny w Małej Wsi	24
15.	Punkt Przedszkolny w Śledziejowicach	25
16.	Punkt Przedszkolny w Janowicach	20
17.	Punkt Przedszkolny w Sygńczowie	14
18.	Przedszkole Sióstr Urszulanek w Sierczy	98
19.	Niepubliczne Przedszkole „Alladyn” w Strumianach	177
20.	Niepubliczne Przedszkole „Bajkolandia” w Golkowicach	35
21.	Wielickie Przedszkole Montessori w Wieliczce	29
22.	Niepubliczne Przedszkole artystyczno- językowe „Hipo Art” w Wieliczce	83
23.	Niepubliczne Przedszkole KOALA w Kokotowie	39
24.	Niepubliczne Przedszkole Montessori w Wieliczce	101
25.	Niepubliczne Centrum Edukacji Przedszkolnej „Motylkowo” w Małej Wsi	28
26.	Przedszkole Niepubliczne o profilu edukacyjno- sportowym „Mały Champion” w Wieliczce	80
27.	Przedszkole „Montesorek” Caritas Archidiecezji Krakowskiej w Wieliczce	30
28.	Niepubliczne Przedszkole „Narnia” w Wieliczce	25
29.	Prywatne Przedszkole w Gorzkowie	9
30.	Prywatne Przedszkole Językowe „Perełkowo” o profilu teatralno- scenicznym w Wieliczce	58
31.	Przedszkole „Puchatek” w Kokotowie	49
32.	Niepubliczne Przedszkole artystyczno- językowe „Puchatkowo” w Wieliczce	42
33.	Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne „Rozwijanka”	64
34.	Niepubliczne Przedszkole „Siedmiomilowe Buty” w Wieliczce	48
35.	Przedszkole Niepubliczne „Skakanka” w Wieliczce	33
36.	Prywatne Przedszkole „Tuptusiowe” w Wieliczce	47
37.	Niepubliczne Przedszkole „Tuptusiowy Raj” w Sułkowie	88
38.	Niepubliczne Przedszkole „U aniołka Stróża” w Wieliczce	34
39.	Niepubliczne Przedszkole „Leśna Akademia” w Wieliczce	24
40.	Niepubliczne Przedszkole Muzyczne „Bajkowy Dom” w Wieliczce	29
41.	Niepubliczne Przedszkole Integracyjne „Tygrysek ED” w Wieliczce	39

42.	Niepubliczne Przedszkole Sportowo- językowe FAIR PLAY w Wieliczce	13
43.	Przedszkole „Bratki”	45
44.	Przedszkole Niepubliczne „Ogród Talentów” w Wieliczce	75
45.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny dla dzieci z niepełnosprawnościami „MIKRO W”	20
46.	Niepubliczne Przedszkole Sportowo Językowe „Kraina Piotrusia Pana” w Wieliczce	118
47.	Niepubliczne Przedszkole Sportowo- Językowe FAIR PLAY Barnehage w Czarnochowicach	42
48.	Niepubliczne Przedszkole Zielona Wieża Wieliczka	40
49.	Niepubliczne Przedszkole Solandia Akademia Zdrowego Malucha w Kokotowie	25
50.	Przedszkole ACTIVEKIDS Wieliczka	37
51.	Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne MAMILEO w Wieliczce	12
52.	Niepubliczne Przedszkole BABY BOOM nr 6 w Wieliczce	9
53.	Niepubliczne Przedszkole BAJKOWY GLOBUS w Czarnochowicach	32
54.	Niepubliczne przedszkole Terapeutyczne POZYTYWKA w Śledziejowicach	19
55.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny Iskierkowo	17
Razem:		2912

Źródło: Opracowanie: UMiG w Wieliczce, Wydział Szkół i Przedszkoli

Tabela nr 12 Szkoły Podstawowe i Oddziały Przedszkolne

lp.	Nazwa typu placówki, szkoły	Rok 2024/2025	
		Liczba uczniów ogółem	Liczba uczniów w oddziałach przedszkolnych
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Wieliczce	741	20
2.	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Wieliczce	563	44
3.	PF w Sułkowie	87	18
4.	Szkoła Podstawowa Nr 3 w Wieliczce	641	48
5.	Szkoła Podstawowa z OI Nr 4 w Wieliczce	1068	61
6.	Szkoła Podstawowa nr 6 w Wieliczce	380	50
7.	Szkoła Podstawowa w Byszycach	66	19
8.	Szkoła Podstawowa w Golkowicach	119	12
9.	Szkoła Podstawowa w Gorzkowie	279	87
10.	Szkoła Podstawowa w Grabiu	191	84
11.	Szkoła Podstawowa w Grajowie	174	64
12.	Szkoła Podstawowa w Janowicach	108	25
13.	Szkoła Podstawowa w Koźmicach Wielkich	366	83
14.	Szkoła Podstawowa w Mietniowie	414	0
15.	PF w Pawlikowicach	55	55
16.	Szkoła Podstawowa w Podstolicach	137	41
17.	Szkoła Podstawowa w Raciborsku	146	11
18.	Szkoła Podstawowa w Sierczy	381	63
19.	Szkoła Podstawowa w Sygńczowie	162	20
20.	Szkoła Podstawowa w Śledziejowicach	404	0
21.	Szkoła Podstawowa w Węgrzcach Wielkich	825	70
22.	Szkoła Podstawowa w Dobranowicach	92	41
23.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa Wieliczka Montessori School-- Wielicka	216	0

	Szkoła Montessori		
24.	Prywatna Szkoła Podstawowa „Macierzanka” w Wieliczce	51	11
25.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa Montessori w Wieliczce	129	0
26.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa ISTOTA w Wieliczce	113	0
Razem:		7908	927

Źródło: Opracowanie: UMiG w Wieliczce, Wydział Szkół i Przedszkoli

Gmina Wieliczka, jako część Powiatu Wielickiego, funkcjonuje w systemie edukacyjnym obejmującym nie tylko placówki gminne, ale także szeroką ofertę instytucji prowadzonych przez powiat. Dzięki temu dzieci i młodzież z terenu gminy mogą korzystać z pełnego, komplementarnego systemu kształcenia, obejmującego zarówno edukację ogólnodostępną, jak i specjalistyczną.

Oprócz żłobków, przedszkoli i szkół podstawowych prowadzonych przez gminę, młodzi mieszkańcy mają możliwość kontynuowania nauki w szkołach ponadpodstawowych Powiatu Wielickiego, takich jak licea ogólnokształcące, technika czy szkoły branżowe.

Dzieci i młodzież wymagające wsparcia specjalistycznego mogą korzystać z powiatowych placówek specjalnych, w tym szkoły specjalnej i placówek przysposabiających do pracy. Dzięki temu system edukacji w powiecie jest dostępny i elastycznie dostosowany do potrzeb uczniów wymagających wsparcia terapeutycznego, rehabilitacyjnego lub edukacji specjalnej, zapewniając kompleksową opiekę i możliwość rozwoju każdemu dziecku i młodzieży.

Tabela nr 13 Wykaz Placówek Oświatowych Powiatu Wielickiego

Wykaz placówek oświatowych	Liczba uczniów w poszczególnych latach		
	2023	2024	2025
Liceum Ogólnokształcące im. J. Matejki ul. Piłsudskiego 18 32- 020 Wieliczka	856	861	868
Technikum w Powiatowym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego ul. Piłsudskiego 105 32- 020 Wieliczka	953	864	878
Branżowa Szkoła I Stopnia w Powiatowym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wieliczce ul. Piłsudskiego 105 32- 020 Wieliczka	207	191	192
Szkoła Podstawowa nr 5 Specjalna w Zespole Szkół im. Brata Alojzego Kosiby w Wieliczce ul. Piłsudskiego 105 32- 020 Wieliczka	80	72	86
Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy w Zespole Szkół im. Brata Alojzego Kosiby w Wieliczce ul. Piłsudskiego 105 32- 020 Wieliczka	33	31	33

Źródło: Starostwo Powiatowe w Wieliczce

V Pomoc dla rodzin – działania realizowane przez Gminę Wieliczka

Gmina Wieliczka realizuje szeroki wachlarz działań wspierających rodziny, mających na celu wzmocnienie ich funkcjonowania, zapewnienie dzieciom bezpiecznych warunków rozwoju oraz udzielanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych. Kluczową rolę w tym zakresie odgrywa Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS), który koordynuje i realizuje większość inicjatyw pomocowych.

5.1 Praca socjalna

Podstawowym narzędziem wsparcia oferowanym przez MGOPS jest praca socjalna, obejmująca kompleksową diagnozę sytuacji rodziny, identyfikację jej zasobów, trudności i potrzeb, a następnie planowanie oraz realizację działań prowadzących do poprawy funkcjonowania. Pracownicy socjalni towarzyszą rodzinom w procesie zmiany, wspierając je w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, bytowych i społecznych. Ich zadaniem jest także monitorowanie sytuacji dzieci, dbanie o ich bezpieczeństwo i dobrostan oraz zapewnienie warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi.

W MGOPS w Wieliczce realizowana jest również specjalistyczna praca socjalna, stanowiąca istotną formę wsparcia dla osób i rodzin, które z różnych przyczyn nie są w stanie samodzielnie poradzić sobie z trudnościami życiowymi. Usługa ta jest bezpłatna, dostępna niezależnie od sytuacji dochodowej i opiera się na rzetelnej diagnozie, indywidualnym planowaniu pomocy oraz partnerskiej współpracy z klientem. Jej celem jest przywrócenie samodzielności, wzmocnienie kompetencji życiowych oraz poprawa funkcjonowania w środowisku rodzinnym i społecznym.

Najczęściej podejmowane obszary pracy dotyczą kwestii zdrowotnych, finansowych, mieszkaniowych oraz formalno-prawnych, które bezpośrednio wpływają na stabilność i dobrostan rodziny. Dane za lata 2023–2025 potwierdzają stałe i wysokie zapotrzebowanie na tę formę wsparcia, podkreślając jej fundamentalną rolę w lokalnym systemie pomocy społecznej oraz znaczenie dla skutecznego wspierania rodzin przeżywających trudności.

Tabela nr 14 Liczba środowisk objętych specjalistyczną pracą socjalną

Zakres danych	Rok 2023	Rok 2024	Do 30.06. 2025
Liczba środowisk ogółem	34 środowiska	47 środowisk	44 środowiska
Liczba osób samotnych objętych usługą pracy socjalnej	22 osoby	37 osób	29 osób
Liczba rodzin ogółem objętych usługą pracy socjalnej	12 rodzin	10 rodzin	15 rodzin
Z tego liczba rodzin z małoletnimi objętych usługą pracy socjalnej	1 rodzina	1 rodzina	2 rodziny

Źródło: Opracowanie MGOPS Wieliczka

5.2 Asystent rodziny

Istotnym elementem systemu wsparcia rodzin w Gminie Wieliczka jest asysta rodziny, kierowana do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Asystent pracuje bezpośrednio w środowisku domowym, wspiera rodziców w organizacji życia codziennego, uczy planowania obowiązków, wzmacnia kompetencje wychowawcze oraz pomaga w budowaniu prawidłowych relacji rodzinnych. Jego nadrzędnym celem jest przywrócenie rodzinie zdolności do samodzielnego funkcjonowania i zapewnienia dzieciom właściwej opieki.

Pomoc asystenta rodziny stanowi kluczową formę wsparcia dla rodzin zmagających się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi i jest realizowana zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Asystent dokonuje diagnozy sytuacji rodziny, wspólnie z nią opracowuje plan działania, monitoruje postępy oraz towarzyszy w procesie zmiany, wzmacniając umiejętności radzenia sobie z codziennymi wyzwaniami. Jego praca ma charakter profilaktyczny, modelujący i korekcyjny, a wszystkie działania prowadzone są za zgodą i przy aktywnym udziale rodziny, co sprzyja budowaniu poczucia sprawczości i odpowiedzialności.

Od 2017 roku asystenci realizują również zadania wynikające z ustawy „Za życiem”, koordynując wsparcie dla kobiet w ciąży, rodzin po stracie oraz rodziców dzieci ciężko chorych. Obejmuje to m.in. pomoc w dostępie do diagnostyki, świadczeń zdrowotnych, usług opiekuńczych oraz innych form wsparcia przewidzianych w programie. W sytuacjach wymagających dodatkowego zaangażowania do współpracy mogą zostać włączone rodziny wspierające, które pomagają w opiece nad dziećmi, prowadzeniu domu i organizacji codziennego życia.

Asystenci MGOPS w Wieliczce to wykwalifikowani specjaliści pracujący w Zespole Asysty Rodziny i Pracy Socjalnej. Doświadczenia Ośrodka pokazują, że rodziny gotowe do współpracy osiągają realną poprawę swojej sytuacji, a wsparcie asystenta stanowi dla nich istotny czynnik stabilizujący. Zapotrzebowanie na tę formę pomocy w gminie systematycznie rośnie, co potwierdzają dane liczbowe przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela nr 15 Asysta rodziny

Zakres danych	Rok 2023	Rok 2024	Do 30.06.2025
Liczba Asystentów rodziny	5	5	4
Liczba rodzin objętych wsparciem /w tym z Ustawy za życiem	89/ w tym 3 rodzina z Ustawy za Życiem	88/ w tym 0 rodzin z Ustawy za życiem	73/ w tym 0 rodzin z Ustawy za życiem
Liczba dzieci objętych wsparciem/w tym z Ustawy za życiem	185/w tym 3 dzieci z Ustawy za życiem	187/ w tym 0 dzieci z Ustawy za życiem	148/w tym 0 dzieci z Ustawy za życiem

Źródło: Opracowanie MGOPS Wieliczka

Dane za lata 2023–2024 wskazują na stabilną liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, natomiast pierwsze półrocze 2025 roku pokazuje wyraźny wzrost zapotrzebowania na tę formę pomocy.

Asystenci rodziny współpracują z szerokim gronem instytucji – szkołami, Poradnią psychologiczno-pedagogiczną, PCPR, Placówkami ochrony zdrowia, Sądami, Policją oraz Zespołami terapeutycznymi – co umożliwi kompleksowe i skoordynowane reagowanie na potrzeby rodzin. Dzięki interdyscyplinarnemu podejściu, doświadczeniu i gotowości do współdziałania, asystenci skutecznie wspierają rodziny w codziennych trudnościach, towarzyszą im w procesie zmiany i koordynują działania wielu służb, zapewniając pomoc adekwatną do realnych potrzeb.

5.3 Placówki Wsparcia Dziennego

Placówka Wsparcia Dziennego działająca na terenie Miasta i Gminy Wieliczka zapewnia dzieciom bezpieczne i przyjazne miejsce do nauki, zabawy oraz budowania relacji rówieśniczych. Jest ważnym elementem lokalnego systemu wsparcia środowiskowego, oferując opiekę, rozwój i wsparcie emocjonalne w godzinach pozaszkolnych. Wychowawcy współpracują z rodzicami, szkołami oraz podmiotami leczniczymi, co umożliwia tworzenie spójnego i wieloaspektowego systemu pomocy dostosowanego do indywidualnych potrzeb dziecka. Udział w zajęciach jest dobrowolny i bezpłatny, dzięki czemu placówka pozostaje dostępna dla wszystkich rodzin.

Placówka realizuje działania o charakterze profilaktycznym, wychowawczym i kompensacyjnym. Działania profilaktyczne wspierają rozwój umiejętności społecznych i pozytywnej interakcji rówieśniczych. Działania wychowawcze kształtują właściwe postawy i uczą konstruktywnego spędzania czasu wolnego. Z kolei działania kompensacyjne minimalizują zaniedbania wychowawcze i edukacyjne, wspierając dzieci w nadrobieniu zaległości szkolnych oraz rozwijaniu kompetencji niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania społecznego.

Na terenie Gminy Wieliczka funkcjonuje obecnie jedna Placówka Wsparcia Dziennego – świetlica środowiskowa św. Kingi prowadzona przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej.

Tabela nr 16 Placówki wsparcia dziennego wraz z liczbą dzieci

lp	Nazwa	adres	Forma placówki	Liczba miejsc			Organ prowadzący
				2023	2024	2025	
1	Placówka wsparcia dziennego- świetlica środowiskowa Św. Kingi	ul. Sikorskiego 6, 32-020 Wieliczka ,	opiekuńcza	35	35	35	Caritas Archidiecezji Krakowskiej
2	Placówka wsparcia dziennego- świetlica środowiskowa "Aniołeczek"	ul. Kosiby 31, 32-020 Wieliczka;	opiekuńcza	15	15	15	Gmina Wieliczka do dnia 30.09.2025. prowadziła placówkę
ŁĄCZNIE				50	50	50	

Źródło: Opracowanie MGOPS Wieliczka

5.4 Wsparcie osób z niepełnosprawnością i ich rodzin

Gmina Wieliczka prowadzi kompleksowe działania wspierające osoby z niepełnosprawnością, obejmujące obszary edukacyjne, społeczne, opiekuńcze, rehabilitacyjne i środowiskowe. System wsparcia jest wielowymiarowy i odpowiada na potrzeby zarówno dzieci, jak i dorosłych, wzmacniając ich samodzielność, integrację i jakość życia.

W ramach realizowanych działań funkcjonują m.in.: programy stypendialne dla dzieci i młodzieży, warsztaty i spotkania edukacyjno-wspierające dla rodziców i opiekunów, wydarzenia integracyjne, poradnictwo specjalistyczne, zajęcia rehabilitacyjne (w tym na basenie), a także możliwość korzystania z lokalnych zasobów rekreacyjnych, takich jak Tężnia Solankowa czy Kopalnia Soli. Gmina realizuje również kluczowe programy ministerialne: „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” oraz „Opieka wytchnieniowa”, projekt unijny „Pokonać ograniczenia” w ramach Funduszy Europejskich dla Małopolski 2021–2027 oraz projekty socjalne, takie jak „Czas na relacje”, „Podziel się telefonem”, „Na wszelki wypadek”, „Podaj dalej”. Ważnym elementem systemu jest rozwój usług środowiskowych: usług sąsiedzkich, opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, a także dostęp do placówek wsparcia dziennego i całodobowego, w tym ŚDS, WTZ, Ośrodka Wsparcia w Brzegach oraz Domów Pomocy Społecznej.

18. 5 Interwencje kryzysowe

W MGOPS w Wieliczce funkcjonuje Procedura Interwencji Kryzysowej, której celem jest zapewnienie szybkiej, adekwatnej i skoordynowanej reakcji na sytuacje kryzysowe występujące w rodzinach. Procedura wyznacza jasne kierunki działania dla pracowników socjalnych, określając etapy postępowania oraz zakres czynności podejmowanych w sytuacjach wymagających natychmiastowego wsparcia. Pozwala to na niezwłoczne zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i osobom dorosłym oraz na stabilizację sytuacji rodzinnej.

Działania interwencyjne podejmowane są w ciągu 3 dni od zgłoszenia, a w sytuacjach wymagających natychmiastowej reakcji – w trybie pilnym. Kluczowym narzędziem pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy jest Procedura „Niebieskie Karty”, która umożliwia szybkie rozpoczęcie działań oraz koordynację wsparcia przez zespół interdyscyplinarny.

Interwencja może obejmować zaproponowanie rodzinie wsparcia asystenta rodziny lub pogłębionej pracy socjalnej. Jeżeli rodzina odmawia pomocy, a sytuacja wskazuje na narastający kryzys, pracownik socjalny prowadzi monitoring środowiska, aby ocenić poziom zagrożenia i potrzebę dalszych działań. W przypadku stwierdzenia ryzyka dla bezpieczeństwa małoletnich lub osób dorosłych właściwy Sąd jest informowany niezwłocznie.

5.6 Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

W MGOPS w Wieliczce prowadzone są działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, obejmujące przyjmowanie zgłoszeń, podejmowanie interwencji oraz uruchamianie procedur ochronnych, w tym „Niebieskie Karty”. Zgłoszenia dotyczące podejrzania przemocy wobec małoletnich są systemowo monitorowane, a pracownicy Ośrodka podejmują działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i wsparcie rodzin w sytuacjach kryzysowych. Procedura „Niebieskie Karty” umożliwia koordynację działań wielu instytucji oraz prowadzenie pracy z rodziną w sposób uporządkowany i interdyscyplinarny.

5.7 Standardy ochrony małoletnich

W MGOPS w Wieliczce funkcjonują Standardy Ochrony Małoletnich, których celem jest zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom korzystającym ze wsparcia Ośrodka oraz tym, wobec których pojawiają się sygnały krzywdzenia. Standardy stanowią wewnętrzny system zabezpieczeń, uzupełniający obowiązujące przepisy prawa i wspierający działania interwencyjne prowadzone przez pracowników Ośrodka.

Obejmują one m.in. zasady bezpieczeństwa w relacjach dorosły–dziecko, procedury reagowania na sygnały krzywdzenia, ochronę danych i wizerunku małoletnich, zasady rekrutacji personelu, szkolenia pracowników oraz stałe monitorowanie ich stosowania. Dzięki temu możliwe jest prowadzenie działań w sposób uporządkowany, jednolity i zgodny z obowiązującymi standardami ochrony dzieci.

5.8 Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działania Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowane są zgodnie z ustawą z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ustawa określa zadania gmin w zakresie kształtowania lokalnej polityki przeciwdziałania alkoholizmowi, obejmujące m.in. ograniczanie dostępności alkoholu, wspieranie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin dotkniętych problemem uzależnienia.

Gminna Komisja w Wieliczce realizuje te zadania poprzez działania profilaktyczne i interwencyjne, w tym kierowanie osób uzależnionych lub nadużywających alkoholu na badania biegłych oraz do leczenia odwykowego. Działania te są ściśle powiązane z sytuacją rodzin, ponieważ nadużywanie alkoholu wpływa na ich funkcjonowanie, bezpieczeństwo dzieci oraz stabilność środowiska domowego. Komisja współpracuje z MGOPS, Policją, placówkami ochrony zdrowia i innymi instytucjami, co umożliwia podejmowanie skoordynowanych działań ukierunkowanych na poprawę sytuacji całego systemu rodzinnego.

Działania podejmowane przez Gminną Komisję oraz MGOPS tworzą spójny system wsparcia, który pomaga rodzinom mierzącym się z problemem uzależnienia odzyskać stabilność i zapewnić dzieciom bezpieczne warunki rozwoju.

5.9 Wsparcie specjalistyczne

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieliczce oferuje mieszkańcom bezpłatne wsparcie specjalistyczne, z którego korzystają osoby doświadczające trudności emocjonalnych, kryzysów osobistych oraz problemów wpływających na codzienne funkcjonowanie. Pomoc obejmuje terapię indywidualną, terapię par oraz terapię rodzin, dostosowaną do potrzeb osób zgłaszających się po wsparcie.

Dla dzieci i młodzieży organizowane są warsztaty oraz indywidualne zajęcia socjoterapeutyczne i psychoedukacyjne, rozwijające umiejętności społeczno-emocjonalne, takie jak budowanie relacji, komunikacja, asertywność, radzenie sobie w sytuacjach trudnych, wzmacnianie poczucia własnej wartości czy bezpieczne rozładowywanie napięcia.

Wsparcie kierowane jest również do rodziców z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. W ramach poradnictwa rodzicielskiego prowadzone są warsztaty i spotkania indywidualne, które pomagają rozwijać kompetencje wychowawcze, budować lepszy kontakt z dzieckiem, radzić sobie z kryzysami bez przemocy oraz wzmacniać zasoby rodzicielskie.

Wsparcie specjalistyczne oferowane przez MGOPS stanowi ważny element lokalnego systemu pomocy, umożliwiając mieszkańcom uzyskanie profesjonalnej i dostępnej pomocy w sytuacjach trudności emocjonalnych, rodzinnych i wychowawczych. Dzięki różnorodnym formom pracy możliwe jest towarzyszenie rodzinom w budowaniu stabilności, poprawie relacji i wzmacnianiu zasobów potrzebnych do codziennego funkcjonowania.

5.10 Wsparcie oferowane przez instytucje powiatowe i krajowe – współpraca międzyinstytucjonalna

System wspierania rodziny w Gminie Wieliczka funkcjonuje w oparciu o współpracę wielu podmiotów działających na poziomie gminnym, powiatowym i krajowym. Działania te mają charakter komplementarny i uzupełniający wobec wsparcia realizowanego przez gminę, a ich celem jest zapewnienie rodzinom i dzieciom spójnego, skoordynowanego i adekwatnego wsparcia, dostosowanego do stopnia złożoności występujących problemów.

Na poziomie powiatowym kluczową rolę w systemie wsparcia pełni Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), które realizuje zadania z zakresu pieczy zastępczej oraz wspiera rodziny zastępcze, osoby usamodzielniane i rodziny biologiczne wymagające specjalistycznych oddziaływań. Współpraca MGOPS z PCPR ma charakter stały i roboczy, obejmuje wymianę informacji, koordynację działań oraz wspólne planowanie form pomocy, w szczególności w przypadkach zagrożenia dobra dziecka lub konieczności zastosowania rozwiązań wykraczających poza kompetencje gminy.

Istotnym elementem systemu są również instytucje świadczące poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne i prawne), z których korzystają dzieci, młodzież oraz ich rodziny. Wsparcie to jest uruchamiane w oparciu o diagnozę sytuacji rodzinnej i realizowane we współpracy z pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny oraz innymi służbami, co pozwala na spójność podejmowanych oddziaływań oraz unikanie dublowania działań.

W sytuacjach nagłych i kryzysowych kluczową rolę odgrywa Ośrodek Interwencji Kryzysowej, zapewniający doraźną pomoc psychologiczną, socjalną oraz – w uzasadnionych przypadkach – czasowe schronienie. Działania Ośrodka Interwencji Kryzysowej są ściśle skoordynowane z działaniami PCPR, MGOPS, Policji, ochrony zdrowia oraz sądu, co umożliwia szybkie reagowanie i zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym kryzysu lub przemocy.

Ważnym elementem współpracy międzyinstytucjonalnej są także działania realizowane wspólnie z sądem rodzinnym, kuratorami sądowymi, Policją oraz placówkami ochrony zdrowia. Współdziałanie to obejmuje m.in. udział w zespołach interdyscyplinarnych, realizację procedur ochronnych, wymianę informacji niezbędnych do oceny sytuacji dziecka oraz monitorowanie rodzin objętych nadzorem lub wsparciem instytucjonalnym. Pozwala to na prowadzenie działań w sposób skoordynowany, adekwatny i zgodny z obowiązującymi przepisami prawa.

Wieloaspektowa współpraca międzyinstytucjonalna stanowi fundament skutecznego systemu wspierania rodziny w Gminie Wieliczka. Zapewnia ona ciągłość wsparcia, spójność oddziaływań oraz możliwość szybkiego reagowania na sytuacje kryzysowe, jednocześnie wzmacniając efektywność działań podejmowanych na poziomie lokalnym, powiatowym i krajowym.

VI Analiza SWOT

Skuteczne planowanie działań na rzecz rodzin wymaga rzetelnej i systematycznie aktualizowanej diagnozy lokalnej sytuacji. Jednym z kluczowych narzędzi wspierających ten proces jest analiza SWOT, pozwalająca ocenić funkcjonowanie dotychczasowego systemu wsparcia, a także zidentyfikować uwarunkowania sprzyjające jego rozwojowi oraz bariery ograniczające skuteczność podejmowanych działań.

Przedstawiona poniżej analiza SWOT została opracowana na potrzeby Gminnego Programu Wsparcia Rodzin jako kontynuacja wcześniejszych działań programowych. Uwzględnia ona wnioski płynące z monitoringu realizacji poprzedniego programu, doświadczenia pracowników realizujących zadania wynikające z obowiązujących ustaw oraz efekty podejmowanych działań. Stanowi tym samym punkt wyjścia do dalszego, świadomego planowania działań odpowiadających na zmieniające się potrzeby rodzin.

Tabela nr 17 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> •Obowiązujące akty prawne i programy wspierające rodzinę •Sprawnie funkcjonujące instytucje lokalne w obszarze edukacji, pomocy społecznej i wsparcia rodzin •Efektywna współpraca interdyscyplinarna pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodzin •Wykwalifikowana i doświadczona kadra zaangażowana w pracę z rodzinami •Dostępna oferta wsparcia dla asystentów rodziny i pracowników socjalnych (grupy wsparcia, superwizje) •Odpowiadające na potrzeby rodzin zaplecze edukacyjne i pedagogiczne •Kompleksowa oferta wsparcia psychologiczno-terapeutycznego dla wszystkich członków rodzin •Dostępność usług opiekuńczych i specjalistycznych •Możliwość korzystania z programów ministerialnych: AOOD (Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością) i OW (Opieka Wytchnieniowa) •Funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, neurologicznymi, niepełnosprawnością intelektualną oraz sprzężoną •Dostępność usług asystenta rodziny dla rodzin wymagających wsparcia •Możliwość korzystania z usług specjalistycznej pracy socjalnej •Obecność Placówek Wsparcia Dziennego na terenie miasta (m.in. św. Kingi) •Funkcjonujące świetlice szkolne w placówkach oświatowych •Możliwość korzystania z programów wspierających rodziny: Karta Dużej Rodziny (KDR), Wielicka Karta Dużej Rodziny (WKDR), Wielicka Karta Mieszkańca (WKM) •Szeroka i dostępna oferta żłobków oraz klubów malucha •Powszechny dostęp do edukacji przedszkolnej i szkolnej 	<ul style="list-style-type: none"> •Niska świadomość społeczna na temat znaczenia wspierania rodziny i zapobiegania kryzysom wychowawczym •Ograniczone kompetencje rodzicielskie w zakresie prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych •Niewielkie zainteresowanie udziałem w dostępnych zajęciach edukacyjnych i kursach rozwijających umiejętności rodzicielskie •Opór rodzin przed korzystaniem z pomocy asystenta rodziny, pracownika socjalnego oraz innych instytucji wspierających •Brak chętnych do pełnienia funkcji rodzin wspierających •Niski poziom zaufania do instytucjonalnych form wsparcia i oferowanych usług •Ograniczona świadomość rodziców w zakresie skutecznych i bezpiecznych metod wychowawczych •Występowanie zjawiska przemocy domowej w niektórych rodzinach

<ul style="list-style-type: none"> •Dobra komunikacja Miasta Wieliczka z sąsiadującymi sołectwami (MPK, BUS) •Dogodne połączenia komunikacyjne z Miastem Kraków (PKP, MPK, BUS) 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> •Możliwość pozyskiwania środków finansowych w ramach ogłaszanych projektów i programów •Upowszechnianie usług asystenta rodziny, specjalistycznej pracy socjalnej oraz pracy socjalnej •Dostępność szkoleń, warsztatów i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe asystentów rodziny i pracowników socjalnych •Rosnąca otwartość rodzin na poszukiwanie wsparcia w dedykowanych instytucjach. •Wzrost społecznego zainteresowania tematyką dziecka i rodziny •Zwiększające się poczucie odpowiedzialności społecznej oraz gotowość do reagowania na przejawy krzywdzenia dzieci i dorosłych członków rodzin zależnych •Rzetelna i adekwatna diagnoza sytuacji oraz problemów rodzin •Aktywne promowanie idei rodzin wspierających – poprzez wydarzenia lokalne, strony internetowe, ulotki i plakaty 	<ul style="list-style-type: none"> •Postępujące osłabienie autorytetu rodziny, wartości rodzinnych oraz więzi międzypokoleniowych •Wysoka skala występowania dysfunkcji rodzinnych, w tym przemocy domowej, agresji oraz uzależnień od alkoholu i substancji psychoaktywnych, •Pogłębiające się osłabienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej w rodzinach. •Tendencja do przerzucania odpowiedzialności za wychowanie dzieci na instytucje zewnętrzne, •Niski poziom świadomości dorosłych na temat negatywnego wpływu mediów i środków masowego przekazu na rozwój dzieci, •Obserwowane zjawisko wypalenia zawodowego wśród asystentów rodziny i pracowników socjalnych, wynikające z przeciążenia i długotrwałej pracy w trudnych warunkach

Opracowanie: MGOPS Wieliczka

VII Cele Programu oraz Harmonogram działań programowych

Program będzie realizowany w oparciu o cele przedstawione poniżej. Stanowią one kontynuację zadań zawartych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2023- 2025 jak i uzupełnienie o nowe, wynikające z przeprowadzonej diagnozy potrzeb Mieszkańców Miasta i Gminy Wieliczka.

Cel główny: Zapewnienie zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia dla rodzin z terenu Gminy Wieliczka

Cele szczegółowe	Działania	Mierniki	Osoba/zespół/partnerzy/odpowiedzialni za realizację
Zapewnienie wsparcia profilaktycznego rodzinom	organizowanie wydarzeń i inicjatyw promujących wartość rodziny	liczba wydarzeń	MGOPS, Placówki oświatowe, WCK, Biblioteka Miejska w Wieliczce,
	prorowadzenie kampanii edukacyjnych i warsztatów także we współpracy ze szkołami	liczba wydarzeń	MGOPS, Placówki oświatowe
	realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej rodziny” oraz programu samorządowego „Wielicka Karta Dużej Rodziny”	liczba wydanych KDR, WKDR	MGOPS
	upowszechnianie informacji o lokalnych formach wsparcia oferowanych przez podmioty inne niż publiczne, w tym organizacje pozarządowe oraz instytucje działające na poziomie powiatu, województwa i kraju	informacje na stronie MGOPS, rozpowszechnianie Informatorów, ulotek informujących o ofercie lokalnych Instytucji	MGOPS
	edukowanie rodzin w zakresie reagowania na sytuacje kryzysowe	informacje na stronie MGOPS kampanie społeczne	MGOPS
	międzyinstytucjonalna	ilość zgłoszeń/	MGOPS, Placówki Oświatowe, Sąd.

	koordynacja wsparcia dla rodzin zagrożonych kryzysem	podjętych interwencji	Policja
	motywowanie rodzin do skorzystania z poradnictwa i konsultacji specjalistycznych	ilość osób dorosłych objętych wsparciem, ilość dzieci objętych wsparciem,	MGOPS, Placówki oświatowe, PPPP, OIK, Fundacja Wspierania Rozwoju Społecznego Leonardo
	realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych wspierających rodziców, dzieci i młodzież w zakresie kompetencji wychowawczych, umiejętności społecznych, oraz budowania bezpiecznych relacji, prowadzonych przez MGOPS oraz we współpracy z placówkami oświatowymi i organizacjami pozarządowymi,	ilość programów profilaktyczno – edukacyjnych ilość projektów	MGOPS, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe
	rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz profilaktyki	liczba wymienianych informacji, liczba wspólnych inicjatyw, wydarzeń	MGOPS, Placówki oświatowe, PPPP, OIK, Fundacja Wspierania Rozwoju Społecznego Leonardo
Zapewnienie dostępu do edukacji i opieki dla najmłodszych dzieci	Informowanie rodzin o dostępnych formach opieki i edukacji	liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny bądź pracą socjalną	MGOPS
	zapewnianie dostępu do żłobków, klubów malucha oraz opiekunów dziennych jako form wczesnej opieki i wsparcia rozwoju dziecka oraz wsparcia rodziców w realizacji funkcji wychowawczych,	liczba miejsc w żłobkach liczba miejsc w klubach malucha/opiekun dzienny liczba miejsc w przedszkolach	MGOPS,
	zapewnienie wszystkim dzieciom możliwości uczęszczania do przedszkoli	liczba miejsc w przedszkolach publicznych liczba miejsc w przedszkolach prywatnych liczba przedszkoli publicznych liczba przedszkoli prywatnych	UMi GW,
	wspieranie dzieci o szczególnych potrzebach edukacyjnych poprzez inicjowanie kontaktu z poradnią, motywowanie rodziców do diagnozy i terapii, współpraca z placówkami integracyjnymi	liczba wydanych opinii i orzeczeń	PPPP
	utrzymywanie edukacji dostosowanej do możliwości, potrzeb i potencjału każdego ucznia, tak aby każde dziecko mogło uczyć się w tempie zgodnym ze swoimi predyspozycjami	liczba dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w szkołach powszechnych	Placówki oświatowe,

	zapewnianie dostępu do oddziałów integracyjnych dla uczniów wymagających takiej formy edukacji	liczba oddziałów integracyjnych w szkołach na terenie Gminy	Placówka oświatowa
Wsparcie dla rodzin wychowujących dziecko z niepełnosprawnością	przekazywanie rodzinom informacji o dostępnych usługach, świadczeniach i uprawnieniach,	liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny bądź pracą socjalną	MGOPS,
	informowanie o instytucjach oferujących terapię i rehabilitację, wsparcie psychologiczne i edukacyjne	informacje na stronie MGOPS, rozpowszechnianie Informatorów, ulotek informujących o ofercie	MGOPS,
	motywowanie rodzin do skorzystania ze świadczeń, orzeczeń i usług pomoc w wypełnianiu wniosków o świadczenia, orzeczenia i usługi, w tym usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, usługi asystenckie, usługi rehabilitacyjne, wsparcie w placówkach dziennych oraz inne formy pomocy środowiskowej,	informacje na stronie MGOPS, informacje na stronie UMiGW	MGOPS,
	zapewnienie rodzinie pracy socjalnej lub wsparcia asystenta rodziny	liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny liczba środowisk objętych pracą socjalną	MGOPS
Wsparcie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczym	udzielanie rodzinom wsparcia asystenta rodziny oraz prowadzenie pracy socjalnej ukierunkowanej na wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych,	ilość rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny ilość rodzin objętych usługą pogłębionej pracy socjalnej	MGOPS,
	upowszechnianie materiałów edukacyjnych dla rodziców, w tym publikacji, poradników i treści specjalistycznych pozyskiwanych z instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz zasobów lokalnych, poprzez stronę internetową, media społecznościowe	liczba publikacji, poradników liczba pobranych materiałów/wejść na stronę	MGOPS,
	inicjowanie kontaktu rodzin z mediatorami oraz specjalistami udzielającymi wsparcia terapeutycznego,	liczba rodzin korzystających z mediacji liczba osób korzystających ze wsparcia terapeutycznego	MGOPS, PPPP, OIK, PCPR,
	realizacja projektów socjalnych odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby	liczba projektów	MGOPS, PPPP, OIK, PCPR,

	rodzin		
	poszukiwanie i przygotowywanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny wspierającej (promowanie i upowszechnianie wsparcia udzielanego przez rodziny wspierające – kampania informacyjna plakaty, ulotki, informacja na stronie internetowej)	liczba rodzin wspierających	MGOPS
Zapewnienie szczególnej ochrony małoletnim w rodzinach dysfunkcyjnych	reagowanie na każde zgłoszenie o zagrożeniu bezpieczeństwa dziecka	liczba podjętych interwencji	MGOPS, Policja
	wspieranie rodzin w dostępie do pomocy psychologicznej, terapeutycznej, psychiatrycznej i prawnej, w tym informowanie, motywowanie oraz inicjowanie kontaktu z odpowiednimi instytucjami	liczba osób objętych wsparciem	MGOPS, Placówki oświatowe, PPPP, OIK, Fundacja Wspierania Rozwoju Społecznego Leonardo
	współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w celu zapewnienia kompleksowego wsparcia	liczba Procedur w rodzinach z małoletnimi ogólna liczba Procedur w rodzinach	MGOPS
	współpraca z placówkami opiekuńczymi, edukacyjnymi, Sądem, Policją i Prokuraturą w zakresie ochrony dzieci	liczba Procedur w rodzinach z małoletnimi ogólna liczba Procedur w rodzinach	MGOPS
Zapewnienie dostępu do sieci wsparcia	motywowanie do pomocy specjalistycznej oraz zapewnianie wsparcia asystenta rodziny lub pracy socjalnej	liczba osób objętych wsparciem	MGOPS
	pomoc w poszukiwaniu i utrzymaniu zatrudnienia, w tym kierowanie do ofert PUP i promowanie pracy na otwartym rynku	liczba osób korzystających z pomocy MGOPS liczba osób zarejestrowanych w PUP	MOPS, PUP
	Zachęcanie rodziców do korzystania przez dzieci/młodzież z placówek wsparcia dziennego oraz umożliwianie udziału w bezpłatnych formach wypoczynku	liczba dzieci korzystających	MGOPS,
	informowanie o dostępnych formach pomocy, motywowanie do podjęcia leczenia oraz wspieranie w nawiązywaniu kontaktu ze specjalistycznymi instytucjami zajmującymi się terapią uzależnień.	liczba osób objętych wsparciem	MGOPS, GKRPA
	towarzyszenie rodzinom w procesie wzmacniania więzi, poprawy komunikacji i	liczba objętych wsparciem	MGOPS

	odbudowy wzajemnego zaufania, a także wspólne wypracowywanie rozwiązań sprzyjających bezpiecznemu funkcjonowaniu dzieci		
	udzielanie informacji o dostępnych formach pomocy mieszkaniowej, wspieranie w kompletowaniu dokumentów oraz kierowanie do właściwych procedur związanych z ubieganiem się o lokale z zasobu Gminy	liczba osób skierowanych liczba złożonych wniosków o przydział mieszkania socjalnego	MGOPS, ZBK
Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych	udzielenie rodzinom wsparcia asystenta rodziny w okresie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	liczba rodzin objętych wsparciem	MGOPS
	współpraca z koordynatorem pieczy zastępczej przy tworzeniu i realizacji planu pomocy dziecku	liczba rodzin objętych wsparciem	MGOPS, PCPR
	opracowanie planu pracy z rodziną biologiczną spójnego z planem pomocy dziecku	liczba rodzin objętych wsparciem	MGOPS, PCPR, Placówki wsparcia całodobowego,
	udział asystenta rodziny w okresowych ocenach sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy	liczba rodzin objętych wsparciem	MGOPS, PCPR,
	wspieranie rodzin w tworzeniu odpowiednich warunków socjalno-bytowych umożliwiających powrót dziecka do domu	liczba rodzin objętych wsparciem	MGOPS,
	współpraca z instytucjami wspierającymi rodzinę, w tym z oświatą, ochroną zdrowia i organizacjami pozarządowymi	liczba rodzin objętych wsparciem	MGOPS
Podnoszenie jakości pracy asystentów rodziny	Szkolenia i doskonalenie zawodowe	liczba szkoleń	MGOPS
	Superwizja i wsparcie merytoryczne	liczba spotkań	MGOPS

Realizacja założonych celów będzie opierać się na działaniach dobranych na podstawie szczegółowej analizy sytuacji każdej rodziny. Kluczowym narzędziem diagnozy pozostaje wywiad środowiskowy przeprowadzany przez pracownika socjalnego. Skuteczność Programu zależy od całościowego spojrzenia na rodzinę przeżywającą trudności oraz od wdrażania rozwiązań systemowych tworzonych we współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Priorytetem podejmowanych działań jest poszanowanie podmiotowości dziecka oraz zapewnienie mu prawa do wychowania w rodzinie lub – jeśli to konieczne – jak najszybszego powrotu do środowiska rodzinnego.

VIII Czas realizacji Programu

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny została zaplanowana na lata 2026–2028. Dokument ma charakter otwarty, co oznacza, że może być poddawany okresowej weryfikacji, modyfikacjom oraz uzupełnieniom.

IX Określenie sposobu przeprowadzenia konsultacji

Gminny Program Wspierania Rodziny zostanie poddany konsultacjom społecznym. Informacje o ich rozpoczęciu, wraz z projektem aktu prawnego, zostaną zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej oraz na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta i Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieliczce.

Do udziału w konsultacjach uprawnione są organizacje działające na terenie Miasta i Gminy Wieliczka. Celem konsultacji jest zebranie opinii i uwag dotyczących projektu dokumentu. Proces ten będzie prowadzony w formie pisemnego zgłaszania stanowisk, przy czym termin na ich przekazanie nie może być krótszy niż 7 dni od daty opublikowania informacji o konsultacjach.

Wyniki konsultacji Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka przedstawi Radzie Miejskiej. Mają one charakter opiniotwórczy i nie są wiążące.

X Ewaluacja Programu

Ewaluacja Programu będzie prowadzona w oparciu o systematyczne gromadzenie, analizę i interpretację danych za każdy rok jego realizacji. Informacje niezbędne do oceny działań będą pozyskiwane w zespołach MGOPS oraz w wydziałach Miasta i Gminy Wieliczka – drogą e-mail, poprzez bezpośrednie rozmowy, obserwacje oraz kontakt telefoniczny.

W odniesieniu do placówek powiatowych, takich jak PCPR, PIK, PPPP, PZDSiON, PUP, a także do Sądu oraz placówek oświatowych działających na terenie Miasta i Gminy Wieliczka, zostanie skierowane pismo z prośbą o udzielenie informacji dotyczących realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

XI Realizatorzy i partnerzy Programu

MGOPS w Wieliczce

Urząd Miasta i Gminy Wieliczka

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Komenda Powiatowa Policji w Wieliczce

Placówki Oświatowe

Oddział Rejonowy PCK

Fundacja Leonardo

Centrum Zdrowia Psychicznego dzieci i Młodzieży

Caritas Archidiecezji Krakowskiej

Sąd

Powiatowy Urząd Pracy

Placówki Ochrony Zdrowia

Powiatowa Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna

Przewodniczący zarządów osiedli/ sołtysi

Radni Rady Miejskiej w Wieliczce

Zespół kuratorski

Straż Miejska

Placówki opiekuńczo-wychowawcze

GKRPA

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Koła Gospodyń Wiejskich

Parafie/związki kościelne

Mediateka Biblioteka Miejska w Wieliczce

XII Źródła finansowania Programu

Źródła finansowania zadań zostaną określone w uchwale budżetowej na każdy kolejny rok Programu. Zgodnie z art. 197 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina może ubiegać się o dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych związanych z realizacją działań w obszarze wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej.

XIII Sposób kontroli realizacji Programu

Do dnia 31 marca każdego roku Burmistrz przedstawia Radzie Miasta roczne sprawozdanie z realizacji zadań w obszarze wspierania rodziny oraz informuje o potrzebach związanych z dalszą realizacją tych zadań.

Uzasadnienie do uchwały nr .....

Rady Miejskiej w Wieliczce

z dnia ..... 2026 r.

Zgodnie z treścią art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Opracowanie Programu poprzedzone zostało analizami i diagnozą lokalnych potrzeb rodzin.

Zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Wieliczka projekt Programu został poddany konsultacjom społecznym.

Program określa cele, kierunki działań oraz formy wsparcia rodzin.

Przyjęcie Programu zapewni spójność i ciągłość działań podejmowanych na rzecz dzieci i rodzin na terenie gminy w latach 2026-2028.

W związku z powyższym podjęcie niniejszych uchwały jest zasadne.